

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Sterk door te dienen

2

Kwalijk bidden

6

Begraven geen eer
Serie: Begraven

8

Trinitarisch in belijden
en beleven

KWALIIK BIDDEN

*‘Gij bidt, en
gij ontvangt
niet, omdat gij
kwalijk bidt,
opdat gij het in
uw wellusten
doorbrengen
zoudt’.*

Jakobus 4:3

**Jakobus schreef zijn brief aan de
twaalf stammen in de verstrooiing,
in het bijzonder aan Joodse
christenen.**

In deze brief ligt sterk de nadruk op werken die uit het geloof voortkomen: niet op eigen wetswerken om daardoor rechtvaardig voor God te zijn, maar op vruchten van het geloof in Christus. Wanneer Jakobus spreekt over kwalijk bidden, raakt dat daarom vooral het gebed van Gods kinderen. Zijn brief staat immers in het teken van de heiligmaking.

In de voorafgaande context, aan het einde van Jakobus 3, schrijft hij over wijsheid. Wie is wijs en verstandig onder u? Wijs zijn zij die van Boven geregeerd worden. Dwazen daarentegen worden gekenmerkt door nijd en twist. Wie van boven geleid wordt, is rein, vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, barmhartig, onpartijdig en ongeveinsd. Jakobus vraagt in feite: als u christen bent, hoe kunnen er dan twisten en gevechten onder u zijn? De kanttekening noemt dat: tot schande van de christelijke religie en tot ergernis van de heidenen. En dan toch bidden? Men jaagt naar eer, rijkdom en eigen voordeel, en daardoor ontstaan verdeeldheid en strijd. De een acht zich boven de ander en probeert zijn zin te krijgen.

Hoe is dat onder ons? Zijn ook wij hebberig en zelfzuchtig? Jakobus

schrijft dit aan Gods kinderen; ook onder hen komt dit dus voor. Hoeveel te meer geldt dat wanneer wij het zaligmakend geloof missen.

DE GEZINDHEID VAN HET GEBED

Jakobus verbindt deze dwaze houding met het gebed. Het gaat immers over kwalijk bidden. Gij bidt! In vers 2 staat: omdat gij niet bidt. Wie zo leeft, bidt eigenlijk niet werkelijk. Hij bidt kwalijk: hij bidt op zichzelf aan. Bidden is een tere zaak. Het is omgang zoeken met God, Die heilig, rechtvaardig en goed is; Die in het Hoge en Verhevene woont en tegelijk bij hem die een gebroken hart en verslagen geest heeft. In het gebed gaat het om de gezindheid van het hart. Gods offers zijn een gans verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen.

Hoe is uw gebedsgestalte, niet alleen uiterlijk, maar vooral innerlijk? Als u boze wegen gaat, uw eigen voordeel zoekt, Gods eer niet op het hart draagt en vooral uw eigen geluk en vooruitgang bedoelt, is uw gebed dan oprecht? Of moet u erkennen dat uw bidden vals, ja kwalijk is? Concreet: hoe kunt u bidden om een nieuw hart, ook na ontvangen

genade, terwijl u de zonde aan de hand houdt? Hoe kunt u bidden om vrede in uw gezin, als de vreze des Heeren, het beginsel van de ware wijsheid, niet weegt? Hoe kunnen wij bidden om kerkelijke eenheid als er geen innerlijke smart is over Gods ongenoegen over zoveel kerkelijke hoogmoed? Hoe kunnen wij bidden om de terugkeer van Gods Woord en wet in ons land en in de politiek, als wijzelf de regels aan de laars lappen? Breid het maar uit. Gij bidt kwalijk!

God ziet naar waarheid in het binnenste. Wij moeten eerlijk gemaakt worden voor Hem. Niet voor niets schrijft Jakobus over daders van het Woord, en niet alleen hoorders.

BIDDEN NAAR GODS WIL

U bidt wel, zegt Jakobus, maar u ontvangt niet. Hoe komt dat? Kunt u het zo zeggen dat het uw eigen zaak wordt? De Heere doorgrondt het hart. Het gaat niet om mijn verlanglijstje, maar om: 'Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, also ook op de aarde'. Kon u maar eens niet meer bidden. Begrijpt u? Heere, leer ons bidden. Leer mij bedelen om genade, door genade, tot U, de God van alle genade.

Gods kinderen hebben die Voorbidder in de hemel zo nodig. Ons gebed kan voor God niet bestaan. Daarom bad Paulus: 'Want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen, en Die de harten doorzoekt, weet welke de mening des Geestes is, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt'. Het gaat niet om ons gebed, of om

mijn gebed, maar om Christus' gebed door de Heilige Geest in het hart van de Zijnen. Dan is de inhoud van het gebed tot eer van Zijn Naam en valt de bidder er zelf geheel tussenuit. Kwalijk bidden is niet op God gericht, maar op uzelf en op uw wellusten, opdat u het daarin zou doorbrengen. De kanttekening zegt: opdat u daarmee uw kwade begeerten zou vol doen en voeden.

Wat bad de jongste zoon? 'Vader, geef mij het deel des goeds dat mij toekomt'. Hoort u dat? Dat is een kwalijk, ik-gericht gebed. Mag u dan niet vragen of de Heere gezondheid, kracht, werk, eten en drinken, een levensgezel geeft, enzovoort? Toen Saulus bij Damascus werd neergelield, vroeg hij: 'Wie zijt Gij, Heere? Wat wilt Gij dat ik doen zal?' Overdenk die twee vragen. In de eerste plaats gaat het om Gods deugden: Wie Hij is en wat Hij doet. Dáárdoor wordt een mens verlegen om wat God van hem vraagt, wat Hij gebiedt en waarin Hij verheerlijkt wordt. Gaat het u om de zegeningen, of om de Zegenaar?

EEN WAAR GEBED

Is uw gebed kwalijk bidden, of mag u door genade een waar gebed bidden? Dat laatste betekent dat u als het ware sterft aan alle eigen bedoelingen. Dan bidt u als een rechteloze, zoals de Kananese vrouw: 'Heere, help mij!' Op de leerschool van het gebed leert u af om zelf te bidden, en wordt het: 'Heere, indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen'. Als het U behaagt, kunt U het.

Toen de jongste zoon tot inkeer kwam, zei hij: 'Vader, ik heb gezondigd

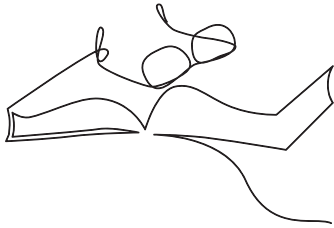
tegen de hemel en voor u, en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden'. Dan bent u uw eigen roem kwijt. Dan gaat het niet langer om eigen wellusten, maar wordt het: O God, hoe komt U aan Uw eer?

ONDERZOEK EN VERHORING

Onderzoek het eens: kwalijk bidden. Hoe staat het met de verhoring op het gebed? Van eigen gebeden zegt de Heere: doe dat getier van voor Mijn aangezicht weg. Maar ook geldt: 'Al wat Gij de Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven'. En: 'dit is de vrijmoedigheid die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort'.

*Gods kinderen
hebben die
Voorbidder in de
hemel zo nodig.
Ons gebed kan
voor God niet
bestaan.*

STERK DOOR TE DIENEN

'Gedraag u mannelijk' Lange tijd was dat advies aan mannen taboe. De heersende gedachte was dat de samenleving juist behoefte had aan vrouwen die hun mannetje staan. Daar lijkt nu een kentering in te komen. Er is een beweging die vindt dat mannen hun rol weer moeten pakken.

Wie in het verleden een advertentie zag waarin stond dat bij sollicitaties vrouwen bij gelijke geschiktheid de voorkeur hadden boven mannen, wist dat een man weinig kans maakte op een benoeming. Tegenwoordig komt die opmerking minder vaak voor, al zijn beleidsmakers nog steeds bezorgd over de achterstand van vrouwen.

Min of meer als reactie op de vervrouwelijking van de samenleving is de 'manosfeer' opgekomen. Het woord is overgewaaid uit de Angelsaksische wereld. Letterlijk vertaald betekent het: 'mannenwereld'.

VROUWEN ONDERGESCHIKT

Inhoudelijk gaat het om een online subcultuur die zich richt op de persoonlijke ontwikkeling van mannen tot succesvolle heren die beschikken over rijkdom, luxe en vrouwen. Deze mannen tonen leiderschap en discipline en laten zich niet inpakken door vrouwen. Integendeel, vrouwen worden gezien als ondergeschikt aan de man. Zij staan ten dienste van de man en moeten

gehoorzamen aan zijn wensen. Veelzeggend is de slogan: 'Jouw lichaam, mijn keuze'. En als zij niet willen luisteren, dan moeten zij dat maar voelen.

Op de verschillende platforms geven influencers, vaak strak in maatpak en vanuit een glimmende Mercedes, adviezen aan jonge mannen hoe dit te realiseren. Heel populair is de Brits-Amerikaanse ex-kickbokser Andrew Tate, die via sociale media zijn boodschap van mannelijkheid, succes en vrouwenonderdrukking vrijelijk uitdraagt. Hij schuwt het zelfs niet zichzelf een vrouwenhater te noemen. Zachtheid, empathie en zorgzaamheid passen volgens hem niet bij een echte man.

De invloed van Tate en anderen is niet gering. Afgelopen weken is zowel in christelijke als in seculiere media de alarmklok geluid. Ook de Tweede Kamer sprak hierover haar zorg uit. De manosfeer heeft ook jongeren binnen de reformatorische kring in haar greep. Onderzoek aan de reformatorische scholengemeenschap Pieter Zandt heeft dat uitgewezen.

MANOSFEER BIJBELS?

Op het eerste gezicht lijken elementen uit de manosfeer overlap te vertonen met christelijke waarden. Zo wordt benadrukt dat man en vrouw verschillend zijn en verschillende rollen en verantwoordelijkheden hebben

binnen gezin en samenleving. Schrijft Paulus niet in zijn brief aan de gemeente van Efeze dat vrouwen hun man onderdanig moeten zijn? (Ef. 5:22). Die gedachte lijkt goed te passen binnen de manosfeer. Ook de reactie op het door-geslagen gelijkheidsdenken en het feminisme spreekt sommige mannen in de reformatorische kring aan.

Toch verschilt de manosfeer fundamenteel van christelijke waarden. Op grond van de Bijbel moeten minachting, onderdrukking of haat jegens vrouwen worden afgewezen. Maar niet alleen deze uitwassen van de manosfeer zijn bedrieglijk en kwaadaardig. Ook in de basis schort er veel aan deze subcultuur. Het Bijbelse beeld van mannelijkheid staat in schril contrast met het schadelijke, misvormde beeld waarvan de manosfeer uitgaat. De volgende Bijbelse principes maken dat duidelijk.

- **Mannelijke kracht is er om te dienen, niet om te domineren**

De manosfeer verheerlijkt kracht als middel tot controle, maar de Heere Jezus leerde: 'Zo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn. En zo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn' (Mark. 10:43-44). Ware mannelijke kracht vindt haar vervulling niet in het domineren van

Min of meer als reactie op de vervrouwelijking van de samenleving is de 'manosfeer' opgekomen. Letterlijk vertaald betekent het: 'mannenwereld'.

anderen, maar in het beschermen en dienen van hen.

- Leiderschap betekent op-offering, geen privileges

Wanneer Paulus zich tot getrouwde mannen richt, geeft hij hun geen vrijbrief om te heersen. Hij roept hen op: 'Hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar heeft overgegeven' (Ef. 5:25). Het voorbeeld is niet een dominante directeur, maar een gekruisigde Messias Die voeten waste en Zijn leven gaf.

- Vrouwen zijn mede-erfgenamen, geen veroveringen

De visie in de manosfeer op vrouwen als seksuele gebruiksartikelen is in tegenspraak met de Schrift dat vrouwen 'mede-erfgenamen der genade des levens' zijn (1 Petr. 3:7). In Christus is de relatie tussen mannen en vrouwen geen concurrentie, maar een gelijkwaardige.

- Discipline richt zich op jezelf, niet op anderen

Veel figuren uit de manosfeer spreken over het 'disciplineren' van vrouwen, maar Bijbelse mannelijkheid richt discipline op zichzelf: 'Ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid' (1 Kor. 9:27). De godvrezende man beheerst zichzelf, niet anderen.

- Waarde komt van God, niet van prestaties

De obsessie van de manosfeer met status, rijkdom en seksuele veroveringen als maatstaven voor mannelijke waarde is in tegenspraak met de Bijbelse waarheid dat onze waarde voortkomt uit het feit dat wij naar Gods beeld zijn geschapen (Gen. 1:27). Die waarde komt tot haar volle betekenis wanneer een mens door genade is verlost door het bloed van Christus. De waarde van een man wordt niet bepaald door het gewicht dat hij kan heffen of door de omvang van zijn bankrekening. De Bijbel leert dat mannen juist ootmoedig en nederig van hart moeten zijn. Dát zijn vruchten van een nieuw, herschapen leven.

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 8

Over de welgemeende en oprechte toestemming of inwilliging van de ziel met betrekking tot het genadeverbond, ter voorbereiding op het Avondmaal des Heeren

De Heilige Geest maakt de ziel verlangend om deel te hebben aan dit genadig aanbod. Hij doet haar begrijpen wat het nu werkelijk betekent als men zegt te hongeren en te dorsten; en wat het is om naar God en Christus te vluchten als een ellendig, naakt, arm en opgejaagd mens. De Geest toont de ziel Gods ontfermend medelijden dat Hij koestert voor hen die ellendig zijn. En als de ziel hier aandacht voor gekregen heeft, staat ze hierbij stil en denkt: 'Wat een genade is dit! Doet de God van de hemel zóveel om Zijn liefdevolle hart te tonen? Handelt Hij zó dat er smeekbeden, uitnodigingen en verzoeken op mij afkomen om tot Hem te naderen? Ja, bevestigt Hij met een eed dat Hij niet mijn dood maar mijn zaligheid en eeuwig heil op het oog heeft? En zou ik dan nog langer weigeren? Nee, ik wil mezelf niet langer onttrekken, maar mij de raad van God laten welgevalen'. Dan laat de Geest alle duisternis zó ver van de ziel wijken dat ze in staat is het verbond met God te maken. En op deze wijze aangemoedigd komt ze tot de toestemming zelf.

TOESTEMMEN VAN HET VERBOND

We moeten nu het karakter en het wezen van deze toestemming nader bezien. Onder het toestemmen in het verbond versta ik een doordachte, gewillige, hartelijke, nederige, gelovige en innig doorleefde aanvaarding van het hele verbond; dat geldt zowel voor de voorwaarden als voor de beloften ervan. Dit toestemmen maakt de eigenlijke verbondssluiting uit. En dan is het niet anders te benoemen dan het jawoord geven, amen zeggen op wat God ons ter inwilliging voorhoudt. Daarbij tonen wij ons bereid en gewillig om ons hele hart aan God en Christus toe te vertrouwen.

WANNEER?

Men kan zeggen dat dit gewoonlijk gebeurt in het begin, bij de levendmaking, als de Geest in de ziel begint te werken. De ziel is dan weliswaar overtuigd en verontrust over haar zonden, waarom zij God wel moet zien als een vertoornd, heilig en rechtvaardig Rechter. Maar als men haar in die overtuiging eens zou vragen of ze tot de zonden en de wereld wil terugkeren, zou ze toch zeggen: 'O nee, ik wil liever sterven dan dat ik dát zou doen! Ik wil me liever voor God neerleggen en bij Hem genade zoeken'. Hoewel de ziel het als zodanig niet kan opvatten, is dat toch niet een uiting daarvan dat ze de dienst van God omhelst en de zonde en de wereld verlaat?

Geen stof kan nuttiger zijn dan deze, want het Avondmaal is alleen voor de bondgenoten. Het komt er daarom op aan onszelf te onderzoeken en ons voor het aangezicht van God af te vragen of we ons ooit zo hartelijk, vrijwillig, gelovig, teer en oprecht aan God hebben toevertrouwd en overgegeven.

BEGRAVEN GEEN EER

'Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man (of: vrouw) zal vrede zijn' (Ps. 37:37), zo zeiden we in het vorige artikel.

1. De mens moet sterven
2. **Begraven**
3. Veranderende gewoonten
4. Rouwdienst en bij het graf
5. De begrafenisondernemer

Ook Paulus spreekt verschillende keren over zijn levenseinde. Hij mag getuigen tegen zijn geestelijke zoon: 'Want ik word nu tot een drankoffer geofferd en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben' (2 Tim. 4:6-8). Wat ben je welgelukzalig als je dit (door Gods overvloedige genade geleerd) mag nazeggen.

Voor veel van onze burens, collega's en anderen hoort de dood 'doodgewoon' bij het leven. Net als in de natuur is er de lente en de zomer, maar eindigt het in de herfst en de winter. Met de dood is het

afgelopen! Na een mooi leven hebben we liever geen getob en lijden. Zo heeft de dood een plaats gekregen in het leven van de moderne mens.

De aanvaarding van euthanasie hangt ook samen met de overtuiging dat er na het leven niets is en lichamelijke afbraak en lijden dus zinloos is. Opvallend is het dat overlijdensadvertenties in allerlei dagbladen dan toch nog spreken van een soort 'zevende hemel'. Een plek van eten en drinken en vrolijk zijn. Het zal vreselijk zijn om zo te vallen in de handen van de levende God.

DE WAARDE VAN EEN GRAF

In de Bijbel worden de doden begraven: '... totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en gij zult tot stof wederkeren' (Gen. 3:19).

Nee, begraven worden is geen eer! Maar het graf als laatste rustplaats heeft wel grote waarde. Niet begraven worden, is in Israël een oordeel (Jozua 7:15). Verbranden van een lijk is een vreselijke straf en een oordeel. De keus van

de moderne heiden voor crematie moeten we dan ook scherp afwijzen. Ondanks allerlei (schijn) argumenten van hygiënische, economische, planologische en esthetische aard, is en blijft begraven de enige Bijbelse lijkbezorging.

We lezen bij de patriarchen en ook later veel over liefdevolle zorg en verzorging van het overleden lichaam. Neem Abraham en Sara. Wat een liefde spreekt hieruit. 'En Sara stierf te Kirjath-Arba, dat is Hebron, in het land Kanaän; en Abraham kwam om Sara te beklagen en haar te bewenen. Daarna stond Abraham op van het aangezicht van zijn dode; en hij sprak tot de zonen van Heth, zeggende: Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u, geef mij een erfbegravenis bij u, opdat ik mijn dode van voor mijn aangezicht begrave' (Gen. 23:2-4).

Ook in het Nieuwe Testament lezen we over begraven. Lazarus, de jongeling van Naïn en Stéfanus zijn daarvan voorbeelden. 'En enige godvruchtige mannen droegen Stéfanus tezamen ten grave en maakten grote rouw over hem' (Hand. 8:2).

DORDTSE KERKORDE

**ARTIKEL 65 –
KERKELIJKE BEGRAFENISSEN**

Het houden van lijkpredikaties (a) is niet geoorloofd. Bij een begrafenis wordt, op verzoek van de familie, een sobere bijeenkomst gehouden, waar onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad vanuit het Woord gesproken wordt. Dit is geen eredienst (b).

**TOELICHTING BIJ ARTIKEL 65 –
KERKELIJKE BEGRAFENISSEN**

Bij a. Lijkpredikaties werden gehouden in kerkdiensten ter herdenking van de overledene. De Reformatie wilde ze afschaffen, omdat in deze lijkdiensten vaak de overledene centraal stond en het gevaar bestond dat de gemeente de gebeden zou blijven beschouwen als het gebed voor de dode, zoals dit in de Roomse Kerk werd gedaan.

Bij b. De onder ons gebruikelijke 'rouwdiensten' zijn geen ambtelijke diensten, maar bijeenkomsten op verzoek van de familie. Daarom is er geen ouderling van dienst, die de predikant aan het begin en het eind een hand geeft, en wordt er geen votum en zegen uitgesproken. Wel heeft de kerkenraad de leiding over deze bijeenkomst en draagt hij daarmee de verantwoordelijkheid.

MET CHRISTUS

Paulus schrijft in het rijke opstandingshoofdstuk van de eerste Korinthebrief (1 Kor. 15) over de diepe symboliek van het begraven worden. Het is een zaaien op de dodenakker met verwachting. Gods kinderen leren door het geloof het ware zicht op begraven worden. 'Ik geloof de wederopstanding des vleses en een eeuwig leven'.

Juist omdat Jezus Christus ook is begraven. Vier evangelisten vermelden van Hem dat Hij werd begraven. Een kleine stoet volgde bij de graflegging. Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest. Hij heeft voor de Zijnen het graf geheiligd tot een rustplaats. Hij overwon dood, hel en graf. Pasen predikt: de Kurios is waarlijk opgestaan! Zo krijgt de begrafenis van het lichaam voor Gods kind de betekenis en het uitzicht van gezaaid worden met de zekere verwachting van de rijke oogst waarin ook het lichaam zal delen in onverderfelijke en heerlijkheid.

VASTLEGGEN

'Zo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven' (2 Kon. 20:1). Voorbereiden op ons sterven is ook het vastleggen van zaken rondom graf en begrafenis. Jozef van Arimathea was (waarschijnlijk) nog niet

zo oud. Maar deze raadsheer had al wel gezorgd voor een grafspeelonk in zijn tuin.

In onze Dordtse Kerkorde (art. 65) hebben onze gereformeerde vaders iets gezegd over begraven en rouwdiensten. In een volgend artikel willen we daar met elkaar over nadenken. De kerk zal ook in onze dagen (bij alle veranderingen) deze Bijbelse lijn moeten navolgen bij onze begrafenissen.

VIER ZAKEN

Laat vier zaken uitkomen in onze overlijdensadvertenties, in onze rouwkleding en in al onze rouw- en begrafenisgewoonten: oprechtheid, eerbied, eenvoud en soberheid! De HEERE, de Bron van troost en licht, mocht de rouwdienst en de begrafenis gebruiken

(zoals in het verleden dikwijls is gebeurd!) om ons te leren sterven éér het sterven wordt. Hij geve ons geen rust eerdat door Gods rijke genade mag worden gekend de enige troost in leven en sterven. Wat een troost om bevestigd te weten het eigendom te zijn van de lieve Zaligmaker Jezus Christus. En dan ook een Vader in de hemel Die zorgt en een Geest, Die leidt, verzekert, troost en eeuwig bij mij blijft. Dan mag bij het open graf een kind van de drie-enige God weleens uitzien en verlangen naar de dag van hun volkomen verlossing.

'Daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus onze Heere' (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 37).

► wordt vervolgd

TRINITARISCH IN BELIJDEN EN BELEVEN

De eerste woorden in elke eredienst zijn 'Onze hulp is in de Naam des Heeren...' Deze hulp blijkt ook echt nodig om getrouw en bekwaam gemaakt te worden.

Na die eerste woorden wordt u persoonlijk toegebeden: 'genade en vrede van God de Vader, en van Jezus Christus, door de Heilige Geest'. Als het goed is, staat in het huis van gebed en onderwijzing het wezen en het werk van God Drie-enig in het middelpunt. Dat noemen we: trinitarisch.

HARMONIEUS

Alles wat daarna in de eredienst volgt, zal duidelijk in dit teken staan. Het gebed wordt opgezonden tot God (de Vader), in de Naam van de Zoon, door de Geest der genade en gebeden. Vervolgens mag, moet, en zal de boodschap in alle onderscheiding doorklinken: hoe het welbehagen van de Vader wordt uitgevoerd, op grond van de verdiensten van de Zoon en alleen door de toepassing van de Heilige Geest. Dat behoort voor de gemeente op een harmonieuze wijze uit de Schrift opgediept te worden.

Het werk van bekering en geloof zal worden verkondigd: we moeten bekeerd worden tot God en we kunnen nog bekeerd worden door Zijn soevereine genade. Dat gebeurt door middel van een waar geloof in Christus Jezus. Deze geloofsplanting en geloofsoefening is uitsluitend het werk van de Heilige Geest. Daarover moeten we eenvoudig en helder spreken. De bekering

moeten we niet losmaken van het ware geloof in Christus en het ware geloof in Christus Jezus niet van de bekering. Altijd zullen we met twee woorden moeten blijven spreken: bekering en geloof. Over geloof zoals Zondag 7 dat doet, en over bekering zoals staat in Zondag 33.

VOORBEELD

Hoe onderscheiden dit genade-werk ook is, deze twee mogen niet worden gescheiden. Wanneer we bij voorbeeld over de verloren zoon preken, zal dat nooit kunnen zonder de verklaring van het Vaderhart: 'Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen hebt verborgen en hebt het de kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U. Niemand kent de Vader dan de Zoon en die het de Zoon wil openbaren' (Matth. 11:25-27).

De Zoon onderwijst over de bekering die we allen nodig hebben. Dat zal nooit kunnen zonder de rechtsgrond van de zwiigende, uitzierende en kussende Vader. Wat heeft dit de Zoon niet gekost! Niemand zal de smart over het opeisen, weglopen, opmaken en wegblijven kennen dan door de levendmakende werking van de Heilige Geest. 'Want deze mijn zoon was dood en is weder

levend geworden' (Luk 15:24). We moeten immers tot Góð bekeerd worden, door de onderwijzing van de Zoon en de toepassing van de Geest van Immanuël.

OORZAAK

Dat bedoelt de Godsopenbaring in de Heilige Schrift ook met de vele namen van de drie Goddelijke Personen. De Vader wordt drie-voudig beleden als de Oorzaak, de Oorsprong en het Begin van alles. Laten we deze drie inhoudsvolle namen eens rustig overdenken! Er is geen enkele oorzaak in ons zondaren te vinden, hoe lang en waar we ook zoeken. De oorzaak ligt uitsluitend in Vaders wezen, welbehagen en genadeverbond. Dat wordt bedoeld met 'uit God, door God en tot God zijn alle dingen'. De Oorsprong ligt alleen in Zijn eeuwige raad en verkiezing. Daarom ligt het begin ook alleen in de eeuwige raad van de Schep-per en de Herschepper. Zo wordt dat beleden en... beleefd!

WOORD

In hetzelfde geloofsartikel 8 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB) wordt de Zoon beleden en beleefd te zijn: de Wijsheid, het Woord en het Beeld van de Vader. Gods eeuwige, wijze verlossings-gedachten worden verwoord door de Zoon en in Hem wordt het Beeld van de Vader weerspiegeld en door het geloof gezien.

Als het goed is, staat in het huis van gebed en onderwijzing het wezen en het werk van God Drie-enig in het middelpunt.

Wat een diepe wijsheid, en de uitdrukking daarvan door het zuivere Woord, in de verootmoedigende geloofsaanschouwing door de zondaar.

Zou dit zonder de Heilige Geest kunnen? Ook Hij wordt drievoudig beleden te zijn de Kracht en de Mogendheid, altijd uitgaande van de Vader en van de Zoon. Dus de derde Persoon in Zijn Goddelijke almacht en majesteit gaat in Zijn wezen altijd uit van de Vader en van de Zoon. Hij doet niets liever en niets anders dan werken vanuit de Oorzaak, de Oorsprong en het Begin in de Vader. En naar de Wijsheid, het Woord en het Beeld van de Vader in de Zoon.

Het is zaak dat in de verkondiging elk Schriftgedeelte verklaard wordt uit het geheel van deze Godsopenbaring, zoals we die ontvangen hebben tot op de hoogte van Pinksteren, geboekstaafd in de totale Heilige Schrift.

VERARMING

In de loop van de eeuwen is het een voortdurende verarming gebleken, wanneer dit niet zorgvuldig plaatsvindt. Vaak wordt het toepassende werk van de Geest in de prediking het kind van de rekening, met alle verschraling van dien. Je hoort dan

wel dat Christus het Middelpunt van de prediking is, maar niet hoe ik bij Hem kom. Namelijk door de Heilige Geest, Die het geloof in ons hart ontsteekt (NGB, art. 22). We horen dan wel over genade, maar de doorleving van wat 'genade' werkelijk is, alleen vloeiend uit Gods welbehagen, uit Zijn verkiezende liefde, wordt verzwegen. Er zijn mensen die allergisch zijn voor het woord 'verkiezing'. Ik begrijp nooit waarom. Want zonder verkiezing kom ik er nooit. Daarom maakt het gemis van deze oorzaak de prediking zo troosteloos. Om maar te zwijgen wanneer we menen zonder de Middelaar bekeerd te kunnen zijn. Want zonder Jezus komen we er zeker niet. De prediking en de geloofsbevinding in de gemeente hangen ten nauwste met elkaar samen. Wat niet geprekt wordt, wordt niet beleefd. De Heere verhoede het.

WEG EN WEZEN

Binnen het kader van het genadewerk van God Drie-enig komt elke opgeraapte verlorene 'tot zichzelf' (Luk 15:17). De omstandigheden, de levensleiding en het karakter kunnen echter zo anders zijn. Als we aan het wonder van het werk van God Drie-enig maar nooit te kort doen. Dit wonder

wordt alleen maar groter! Dan horen we de levende klacht van iedere zondaar. Wanneer een oudste zoon als Nicodémus wordt levend gemaakt, is de weg weliswaar anders dan bij de verloren zoon, maar het wezen is niet anders. Dan horen we: 'ik verga, want ik heb gezondigd... ik zal opstaan en ik ben niet waardig' (Luk 15:17-19). Dat leren ál Gods wedergeboren kinderen.

Het wezen van de bekering vinden we verwoord in Zondag 33: de hartelijke droefheid over de zonde en hartelijke vreugde in God door Christus. De weg van de bekering kan totaal verschillend zijn, maar het wezen niet. Waarom zou de Leraar ter gerechtigheid in de gelijkenis van de verloren zoon niets zeggen over de weg terug van de varkensbak naar het vaderhuis? Omdat die voor een farizeër als Saulus van Tarsen zo heel anders is dan van de jonge David, en van Manasse is die anders dan van Timotheüs. Daarom moeten we ons altijd spiegelen aan het wezen en niet aan de weg waarin die dezelfde Geest leidt.

Wat hebben we toch in (s)preken en luisteren licht en waarheid nodig!

Extra tijd!

Lekker uitslapen. Geen huiswerk.
Heerlijk, zomervakantie!

Alle tijd om te doen waar je zin in hebt. Of om je te vervelen. Is het de school of de regering die jou deze weken vrijgeeft? Nee, het is de HEERE Die jou extra tijd geeft. David zegt in Psalm 31: 'Mijn tijden zijn in Uw hand'. Alle tijd die we hebben, krijgen we van de HEERE.

'Zie, nu is het de welaangename tijd, zie, nu is het de dag der zaligheid'.

Gebruik die extra tijd maar goed. Kleur maar eens een mooie Bijbelse kleurplaat of maak een knutselwerkje over een Bijbelverhaal dat je mooi vindt. Zing met elkaar de psalmversjes die je dit jaar op school hebt geleerd. Schrijf een Bijbeltekst mooi over en versier die. Leer samen een tekst uit de Bijbel uit je hoofd. Vraag of iemand je eens extra wil voorlezen uit de Bijbel (of de kinderbijbel). En als je zelf een Bijbel hebt, lees dan eens een paar verzen en stel jezelf de vraag: wat zegt de Heere nu tegen mij? Of lees eens een goed boek. Maar vergeet ook niet de tijd te nemen om te bidden. Je mag alles tegen de Heere vertellen en aan Hem vragen.

Voordat je het weet, is de zomervakantie weer voorbij en ben je weer druk met school, huiswerk en van alles en nog wat. Paulus schrijft in 2 Korinthe 6:2b: 'Zie, nu is het de welaangename tijd, zie, nu is het de dag der zaligheid'. In de Bijbel met uitleg (BMU) staat: 'De 'dag der zaligheid' is de tijd waarin God de mens de mogelijkheid geeft om behouden te worden. Het is nu nog het heden der genade'. Nu leef je nog in de tijd waarin de Heere Zich laat vinden.

LEZEN: PREDIKER 3:1-8

de **Saambinder**

Vraag van de week:
Ten tijde van de profeet Elisa heerste er grote hongersnood; wat betaalde men voor een ezelskop?

Antwoord op de vraag van vorige week:
Hizkia piepte als een zwaluw en kirde als een duif op zijn ziekbed.
Jesaja 38 : 14

'U wilt eerst vrede hebben en dan geloven, maar u moet juist eerst geloven en dan zult u vrede ervaren.'

Th. Avinck

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE 'S-GRAVENPOLDER

Op 24 april 2024 overlijdt ouderling P. Schrier uit 's-Gravenpolder. Vanaf 2006 heeft hij de gemeente in het ambt gediend, eerst enkele maanden als diaken, daarna als ouderling. In het herdenkingsboek 'Toen kwamen zij te Elim' wordt hij in herinnering geroepen en wordt er over zijn laatste jaren onder meer opgemerkt: 'Aan het begin van het jaar 2022 openbaarde zich bij Schrier een ernstige ziekte. Een lange periode leefden hij en zijn familie tussen hoop en vrees. Aanvankelijk was het nog mogelijk om wat ambtelijk werk in de gemeente te doen. Later werd dit moeilijker. (...) Geestelijk wisselden periodes van rust en strijd elkaar af. Er bleef maar één ding over: de gerechtigheid van Christus, die redt van de dood. Het mocht door genade voor hem gelden: Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna in heerlijkheid opnemen. Alle hemelklokken hebben geluid op 24 april 2024, toen hij als een arme zondaar op 59-jarige leeftijd

voor de laatste keer verhuisde, nu naar het Vaderhuis met zijn vele woningen. Een moegestreden kind kwam thuis in de rust, om de HEERE eeuwig te loven, Die Zich naar Zijn welbehagen over hem ontfermd had'.

John, de schrijvende pelgrim

Preken ondanks verbod

'Waar gaat u vandaag naar toe, vader?'

Mary staat in de deur als ze merkt dat haar vader zich klaarmaakt om op reis te gaan.

Het paard staat snuivend te wachten op haar berijder. Mary klopt het dier liefkozend op de flanken.

'Vandaag ga ik naar Samsell, lieve kind. Ik mag daar preken op de boerderij van een vriend.'

'Over welke tekst gaat u preken, vader?' vraagt het meisje verder terwijl ze haar gezichtje opheft voor een kus.

'Over een heel belangrijke tekst, de vraag die de Heere Jezus aan de blindgeborene stelde: Geloofst gij in de Zoon van God?'

'O, ik ben ook blind geboren. Weet de Heere Jezus dat? Spreekt Hij ook tegen mij?'

Vader John snuit zijn neus voordat hij zijn dochttertje kust. 'Dat wil de Heere Jezus zeker doen, lieve kind. Hij kan onze blinde ogen ziende maken.

De Heere kan de ogen van je ziel openen, weet je wat dat betekent? Ach, ik zal een andere keer daar verder met je over praten. Ik moet nu gaan. Onthoud dit altijd: Zijn wegen zijn vaak anders dan wij denken, maar ze zijn altijd goed voor ons.' Als John even later naar Betty en de kinderen zwaait, blijft hij het langst naar het kleine figuurtje kijken dat zo aandoenlijk zwaait zonder haar vader te zien. 'Zijn wegen zijn vaak anders dan wij denken,' herhaalt Betty zacht.

Ze legt haar hand op haar rok, waar ze het groeiende kindje weet. Het zal niet lang meer duren voordat het kindje geboren gaat worden. Onrustig gaat ze aan het werk.

In Samsell komt de vriend John al tegemoet lopen. John schudt hem hartelijk de hand. 'Wat kijk je bedrukt, is er iets?' vraagt hij.

'Er is een arrestatiebevel uitgevaardigd tegen je door Francis Wingate, de landedelman. Zijn dienaren zullen je scherp in de gaten houden en wellicht proberen je te arresteren. Je kunt maar beter niet preken.'

Bunyan kijkt zijn vriend ernstig aan. 'Niet preken? Ik wil niet laf zijn.'

ANDERMANS VUIL

Andermans vuil, dat kom ik elke keer tegen als ik een ommetje maak in de Broekpolder. Ik raap het meestal maar op en deponeer het in de eerstvolgende prullenbak. Ondertussen weet ik daardoor zo'n beetje wel waar alle prullenbakken in het buitengebied staan. Ik heb al van alles gevonden. Het type vuil kan ik indelen in drie categorieën naarmate van hoe frequent ik het vind: vaak, soms of zelden.

De categorie 'vaak' bevat onder andere: blikjes, flesjes, los plastic, sigarettapakjes, en allerlei soorten verpakkingen inclusief wikkels van allerhande repen en afval bedrukt met het logo van de goudgele M.

In de categorie 'soms' vallen sokken, handschoenen, lege kauwgumpakjes, kapotte ballonnen, metaal, en lege boodschappentasjes (die zijn dan wel weer handig om het andere vuil in te stoppen dat ik verzamel op weg naar de volgende prullenbak).

In de categorie 'zelden' plaats ik een fietszadel, een bal, en nog veel meer. Blijkbaar zien sommige mensen de natuur als één grote prullenbak: je laat gewoon je vuil vallen als je de inhoud genuttigd hebt of om andere redenen niet meer wilt hebben. Zelfs al staat er een prullenbak binnen een afstand

van minder dan tien meter in de buurt... Er is dus vuil genoeg te vinden. Mijn eigen vuil ben ik nog nooit tegengekomen, op straat dan welteverstaan. Ik ben namelijk netjes opgevoed. Dus ik doe mijn eigen vuil óf in een openbare prullenbak óf ik neem het mee naar huis en doe het in de privéprullenbak.

Er is wel ánder eigen vuil dat ik veel tegenkom. Maar dat vind ik niet zozeer buitenshuis (daar ook wel), maar vooral binnenshuis, in mijn hart. Nu is het me opgevallen dat ik dat éigen vuil vaak anders behandel dan ándermans vuil. Mijn eigen vuil zie ik niet zo gauw. En áls ik het zie, dan gooi ik het niet zo gemakkelijk weg. U snapt waarschijnlijk wel wat ik bedoel. Misschien hebt u er ook wel last van. We zien, en vinden, nogal wat splintervuil van anderen, maar het vuil van de balk in eigen oog zien we vaak niet. We mogen wel gedurig bidden dat Gods Geest ons oog zou willen verlichten, zodat we met de dichter van Psalm 51 (berijmd) gaan smeken om gereinigd te mogen worden van onze vuile zonden (vers 1) en de vuile bron van wanbedrijven (vers 5). Steeds wéér gereinigd te worden.

Nu is het me opgevallen dat ik dat éigen vuil vaak anders behandel dan ándermans vuil.

(overgenomen uit het kerkblad van de Gereformeerde Gemeente Vlaardingen)

Oprecht christelijk leven. Een proef op de som

Willem Teellinck

uitg. Den Hertog; 202 blz., € 19,95.

Oprecht christelijk leven

Het onlangs uitgekomen boekje "Oprecht christelijk leven", van Willem Teellinck, heeft me bijzonder getroffen. Wat heeft die man een nabij leven gehad! De titel geeft exact de inhoud weer. We mogen eruit leren hoe zo'n oprecht leven geleid wordt. Het is geschreven vanuit de woorden van Paulus uit 2 Korinthe 13:5: 'Onderzoekt uzelfen of gij in het geloof zijt, beproeft uzelfen. Of kent gij uzelfen niet, dat Jezus Christus in u is? Tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt'. Het boek is dus een oproep tot zelfonderzoek.

Na de uitleg van de tekst uit 2 Korinthe 13 spreekt deze begaafde en begenadigde predikant over de drie stukken, ellende, verlossing en dankbaarheid. Ik zou het in ieders handen wensen, maar vrees dat degenen die geen oprecht christelijk leven willen leiden het niet eens in handen willen nemen. Want het boekje laat geen enkele ruimte voor halfslachtigheid en onoprechtheid in iemands godsdienst. Dit geschrift zal meer weerklank vinden bij iedereen die zijn christelijke belijdenis ernstig neemt. Geef het uw kinderen of anderen cadeau, ook aan hen die het spoor van een christelijk leven verlaten hebben. Wie het oprecht leest, zal er zeker een zegen op ontvangen.

"Proef-steen van de Ware Christelijken", zo luidde de oorspronkelijke titel van dit werkje. De inhoud is door C. Bregman heel getrouw herschreven en we moeten hem daar erkentelijk voor zijn. Al te veel zijn werken van oude schrijvers geparafraseerd, in stukken geknipt of zelfs samengevat en zo uitgegeven op een manier die de oorspronkelijke auteur waarschijnlijk nooit zo gewild zou hebben. Daarmee doet men hen geen recht. De herschrijving van dit boekje van Teellinck is betrouwbaar, waarbij iedere mogelijke afwijking in een voetnoot verklaard is. Ook zijn - en dat is een verrijking - de door de auteur vermelde Bijbelteksten vaak in een voetnoot onderaan de bladzijde geplaatst. Dit getuigt van een voorbeeldige werkwijze die de tekst goed toegankelijk maakt voor onze tijd.

DS. C.J. MEEUSE, ARNEMUIDEN

De gulden middenweg

ds. J. de Kok

uitg. Drukkerij van Velzen;

170 blz., € 23,90.

De gulden middenweg

De dromer in de stadsgevangenis van Bedford, John Bunyan, heeft een metgezel gekregen in de dromer van Sint Annaland. Onze broeder ds. J. de Kok heeft gedroomd, niet in de gevangenis, maar in de pastorie. 't Was nacht en ik droomde', zo begint het boek dat de titel heeft: "De gulden middenweg". Het onderschrift spreekt over de weg die er niet is, of toch wel? De schrijver beschrijft een tussenvariant bij de brede en de smalle weg. Boven deze weg hangt een bordje: 'Het zal wel meevallen'. Het is de weg van: God een beetje en de wereld een beetje. Ten diepste is het niets anders dan een aftakking van de brede weg. Het is een weg waarop veel kerkmensen wandelen.

Ds. De Kok heeft dit boekje geschreven als één grote waarschuwing. In ons gezin hebben wij het gelezen bij het besluiten van de maaltijd. De kinderen luisterden als vinken. In mijn gemeente zie ik het op de boekentafeltjes liggen bij oudere gemeenteleden. Het is zeer aansprekend, indringend en bevat een boodschap voor jong en oud. De stijl van schrijven is heel beeldend. Soms moest ik een glimlach onderdrukken over de vindingrijkheid van onze broeder uit 'Stalland'. Zo heeft de naam van ds. F.A. Rizeeër nog enkele dagen nageklonken in de pastorie van Rijssen. Toch was het vooral de confronterende eerlijkheid die je het lachen meteen weer deed vergaan, en je weleens van tafel deed gaan met de vraag: 'Ben ik het, Heere?'

Ik hoop dat dit boek in veel gezinnen een plaats krijgt, en dat het ook in gezinsverband gelezen wordt. Het biedt ook stof om met elkaar nog eens na te spreken. Ouders krijgen vanuit de stof als vanzelf de handvaten aangereikt voor een gesprek, ook over het staan in deze wereld, over media-gebruik en heel veel andere dingen. Het zal u duidelijk zijn dat ik dit boek niet anders dan van harte kan aanbevelen. En tegen mijn broeder zeg ik: Laat de pen niet te lang liggen, we zien uit naar meer.

DS. A.T. HUIJSER, RIJSSSEN

Ralph Erskine
(1685-1752)

STEM UIT HET VERLEDEN

‘Sta op, mijn vriendin, Mijn schone, en kom’

Hooglied 2:13

Het is niet genoeg om zich af te wenden van het kwade. Nee, men moet zich toewenden naar het goede. Het is een zich wenden van de duisternis tot het licht, van de macht des satans tot God. Het is een komen tot Christus, de heerlijke Bruidegom. Het is het afschudden van alles wat u in de weg kan staan om Hem als uw Man, Christus Jezus, te volgen. Het is het wegnemen van elke hindernis dat uw verenigd-zijn en uw gemeenschap met Hem in de weg kan staan. Sta op en kom tot Mij, om te delen in Mijn gerechtigheid tot rechtvaardigmaking, om te delen in Mijn genade en heiligheid tot heiligmaking.

Er zijn twee uitersten: waar wij moeten opstaan en vandaan gaan en waar wij naartoe moeten: bij de zonde en bij alles vandaan wat onze gemeenschap met God kan verstoren, en naar Christus toe, in alles wat ertoe dient om de gemeenschap met Hem te bevorderen. Opstaan en komen houdt in dat we zien op de beweging die er tussen deze twee uitersten is. Het kan een snelle en ware beweging zijn, ook een beweging vol toegegenheid, als het ware op de vleugels van de liefde. Maar het kan ook een langzame en eenvoudige beweging zijn. Als die waar en oprecht is, is er de belofte: ‘Die komt, zal Ik geenszins uitwerpen’.

Toch spreekt de Schrift van een haasten, een streven, een lopen, een strijden en een worstelen waarnaar wij zouden moeten staan. Iemand die van de grootste ellende naar de hoogste gelukzaligheid loopt, zal proberen dat zijn beweging er een blijk van zal zijn dat hij het ene haat en het andere liefheeft. Hij zal het ene verfoeien en het andere zeer beminnen: ‘Sta op en kom’. Dat houdt dan ook een doorgaande beweging in, naar Christus toe.

**Uit: ”Nabij u is het Woord”,
Ralph Erskine; Houten, 2016.**

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK BEDANKT

voor Waardenburg,
ds. G. van Manen te Elspeet

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. BAKKER IN OOSTEREND

Op 1 juli mocht ds. E. Bakker bevestigd worden als predikant van de gemeente te Oosterend. Omdat consulent ds. G. Heijkamp

nog herstellende is, bediende ds. P. Mulder in de bevestigingsdienst het Woord vanuit 2 Timotheüs 4:2a: ‘Predik het Woord’, met als thema: ‘Opdracht aan de dienaar des Woords’. De punten waren: Tot prediken geroepen; met het woord als boodschap’.

Prediken is proclameren, met gezag van Godswege zeggen: ‘Alzo zegt de Heere’. Is een dienaar altijd gewillig? Nee, maar de Heere weet zelfs

onwillige dienaren te gebruiken, om Jezus’ wil. Hij was hét voorbeeld, Hij was altijd gewillig, al van eeuwigheid. ‘Predik het Woord’. Paulus zegt dat het Woord het zwaard des Geestes is. Zo zijn Woord en Geest aan elkaar verbonden. Door onze zonden worden die van elkaar gescheiden. Dan is dat Woord in ons leven krachteloos en weerstaan we de Heilige Geest. Daarom hebben we nodig dat onwederstandelijke,

hartvernieuwend werk van de Geest. En dat gebeurt het meest onder de prediking van het Woord. Naar het welbehagen Gods wil Hij mensen wederbaren, levendmaken. Dan gaat het in de prediking over de enige Naam tot zaligheid, dat is Christus. Het gaat over het werk van de Heilige Geest. Het gaat over zonde en genade, over Adam en Christus. Ds. Mulder wenste broeder Bakker de opening der Schriften toe, door de leidingen van Gods Geest. In de middagdienst mocht ds. Bakker zijn intredeprek houden vanuit Johannes 1:23: 'Hij zeide: Ik ben de stem des roependen in de woestijn'. Het thema was 'Een roepende stem'. De twee gedachten waren: Waar de stem roept; en wat de stem roept. Johannes zegt: 'Ik ben de stem des roependen in de woestijn'. Maar, in de woestijn wonen toch geen mensen, daar hoeft je toch niemand te roepen? Het is het

beeld van een mens, liggend in de dood van de woestijn. Johannes moet gaan roepen tot geestelijk dode zondaren. De Heere wil nog bemoeienissen houden met een verloren adamsgeslacht, en dat vloeit uit dat welbehagen. In de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid heeft God Zelf Zijn Zoon verkoren tot Borg, Middelaar en Zaligmaker. Maar Johannes zegt ook: 'Hij is gekomen tot het Zijne en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen'. Is Hij dan voor niets gekomen? Nee, er moet plaatsgemaakt worden voor Hem. En daarvoor wil de Heere Johannes gebruiken. Johannes grijpt terug op Jesaja's profetie: 'Bereidt de weg des Heeren, maakt Zijn paden recht'. Met andere woorden: 'Bereidt u voor op de komst van Christus. Daarvoor is nodig een rechte weg, een vlak veld. Alles moet uit de weg wat tussen u en de komst van de Middelaar

in staat. Wat staat er dan tussen? Een berg van zonde en schuld. Johannes wees zijn discipelen op het Lam Gods. Zo hebben ze plaats mogen nemen aan Zijn voeten. 'Maar die Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven'. 'Gemeente, zo hopen wij door middel van de prediking voor u te zijn een leidsman tot Christus. Dan wensen we niets anders te weten dan Jezus Christus en Die gekruist. Dan wil ik wel minder worden, als Hij maar mag wassen, als Hij maar een plaats in uw hart mag verkrijgen'. Ds. Bakker werd toegesproken door ds. J. Kroon namens de classis en de Particuliere Synode en door ouderling Stomphorst namens kerkenraad en gemeente.

Kerkenraad Oosterend

BERICHTEN

DE OASE IN ECHTELD

Diaconaal gastenhuis de Oase in Ouddorp gaat uitbreiden. Gezien de toenemende behoefte aan een verblijf heeft het bestuur van de Oase, in overleg met de kerken, besloten een tweede locatie te starten in de Betuwe.

Op 16 juli ondertekenden voorzitter J.A. Nobel en secretaris A.Th. de Haan de koopovereenkomst voor een perceel in Echteld. Namens K3 Gebiedsontwikkeling tekende mevrouw V. van de Kamp. Hiermee is een belangrijke stap gezet richting de realisatie van een tweede locatie van de Oase. Een plek van rust en ruimte aan de Linge, waar mensen die toe zijn aan rust en herstel, op adem kunnen komen. De verwachting is dat de bouw in het eerste kwartaal van 2027 kan starten, zodat begin 2028 de eerste gasten kunnen worden ontvangen. De realisatie van een tweede Oase, nu in Echteld, kan niet zonder steun vanuit de achterban. Lees verder over de Oase en de ontwikkelingen in Echteld op onze website: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

FIETSTOCHT OUDDORP

Op maandagavond 17 augustus wordt in Ouddorp een fietspuzzeltocht (25 kilometer) gehouden waarvan de opbrengst voor de zending is. Kosten: € 6,-, max. € 25,- per gezin. Start tussen 18.30 en 19.00 uur bij de Mekkerstee, Hofdijksweg 35. Meer informatie: J. van de Vliert, tel. 06-29228222.

VERKOPING OOSTERLAND

Het actiecomité van de gemeente in Oosterland houdt op woensdag 5 augustus (14.00-19.00 uur) een rommelmarkt achter gebouw De Ark.

ZANGAVONDEN

Elspeet - Kerk Hersteld Herv. Gem., zat. 8 aug., 19.00 uur, psalmzangavond, Arthur de Jong, orgel; leiding ds. G. van Manen; collecte voor Stichting Adullam.

Emmen - Evangelisatiepost, Prinsesselaan 6-I, woe. 5 aug., 19.30 uur, gem. koor Cantica (Rijssen), koor Samen uit (Schoonoord), Gerrit Rozendom, orgel; Bijbelvertelling door evangelist S.R. van Klinken; collecte voor

Samen uit-vakantieweken voor mensen met een beperking.

Ermelo - Kerk Geref. Gemeente, di. 4 aug., 19.30 uur, samengesteld koor Ermelo en vakantieweekkoor Dennenheul, Sander Pul, orgel; Bijbelvertelling door ds. A. Verschuure; collecte voor Samen uit-vakantieweken voor mensen met een beperking.

Nieuwdorp - Kerk Geref. Gemeente, Havenweg 26, di. 4 aug., 19.30 uur, koor De Mannenbroeders van vakantieweek V09 Wemeldinge, A. Hoogendoorn, orgel; Bijbelvertelling door stud. S. de Vries; collecte voor Samen uit-vakantieweken voor mensen met een beperking.

PSALMEN ZINGEN IN EDE

Tijdens de zomerweken wordt op zaterdagavond een psalmzanguur belegd in de Petrakerk van de Geref. Gemeente te Ede (Lunterseweg 25). De avonden beginnen om 19.00 uur en duren een uur. Data: 1, 8, 15 en 22 augustus. www.petrakerkede.nl

KERKDIENSTEN

ZONDAG 2 AUGUSTUS 2026

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Aalst** 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Amsterdam** 16.30 uur kand. D. de Jong; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. C. Sonneveld; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Capelle aan den IJssel-West** 18.30 uur ds. M.H. Schot; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 16.00 uur stud. S. de Vries; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 18.30 uur stud. S. de Vries; **Den Helder** 19.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Deventer** 14.30 uur ds. J. Beens; **Dinteloord** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Dirksland** 15.00 uur ds. J. van Laar; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Eindhoven** 15.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Elspeet** 11.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur stud. W. van Ee; **Enter** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Ermelo** 18.30 uur ds. J. Janse; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. M. Karens; **Gorinchem** 18.00 uur kand. H.R. Keurhorst; **Goudswaard** 10.00 en 15.00 uur stud. G.J. van den Ende; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Groningen** 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 18.00 uur stud. G.J. van den Ende; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Houten** 10.00 uur kand. D. de Jong; **Kampen** 18.30 uur ds.

A. Verschuure; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. J. Kroon; **Kesteren** 10.00 en 17.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Meeuwen** 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 10.00 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Naaldwijk** 16.00 uur ds. M.L. Dekker; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Nieuwer Ter Aa** 19.15 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Nieuwerkerk** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Nisse** 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur kand. K.L. Blok; **Ooltgensplaat** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Oostburg** 19.00 uur ds. P. Mulder; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. E. Bakker; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Oostkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Opheusden** 9.30 en 17.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; **Oudemirdum** 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur ds. A. Schot; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Puttershoek** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. H. de Leeuw; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. H. de Leeuw; **Rijssen-West** 18.30 uur stud. W. van Ee; **Rijssen-Zuid** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rilland-Bath** 9.30 uur ds. L. van der Kuijl en 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur kand. H.R. Keurhorst; **Rotterdam-Centrum** 15.00 uur ds. C. Hogchem;

Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Soest** 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Sprang-Capelle** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. P. Mulder; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. R.T. Michielse; **Westkapelle** 14.00 uur ds. S.W. Janse; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. F. Mulder; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zwolle** 19.00 uur kand. K.L. Blok.

DINSDAG 4 AUGUSTUS 2026

Brakel 19.30 uur ds. G. van Manen; **Dirksland** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Meeuwen** 19.30 uur ds. C. van Krimpen.

WOENSDAG 5 AUGUSTUS 2026

Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. C. Hogchem; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. A.E. Brijder; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. E. Bakker; **Veen** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Westkapelle** 19.30 uur ds. G. Beens; **Zwolle** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst.

DONDERDAG 6 AUGUSTUS 2026

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; **Nisse** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Ouddorp** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur ds. A. Verschuure.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 2 AUGUSTUS 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de

Hoven 2c) 09.30, 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. C. van Drunen; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur

evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

IN VERBAND MET DE **VAKANTIEPERIODE** ZAL DE SAAMBINDER IN **WEEK 33** (13 AUGUSTUS) NIET VERSCHIJNEN.

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan

Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

Zakelijke en Familie Mediation vanuit een christelijke achtergrond
Bel 0318-250105 of mail naar info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd i/h midden van NL.

Leven met autisme?

 TAMIM
www.tamim.nu

Zoekt u een WKB kwaliteitsborger voor uw bouwprojecten?
BALANCE BORGING uit Veenendaal is u graag van dienst. Bereikbaar via 06 454 88 950 en info@balanceborging.nl

Setaanbieding: Plichten der ouders naverteld en *De verbannen dominee uit Sluis:* € 29,90 i.p.v. € 39,90.
www.ramshoorn.nl

Te huur bovenverdieping. 1 à 2 pers. in Harskamp.
Zondagsrust gewenst.
Tel. 0318-456430

Traditionele Psalmzangavond vanuit de HHG te Elspeet
Zaterdag 8 augustus 19.00 uur
Leiding: Ds. G. van Manen
Organist: Arthur de Jong
Collecte: Stichting Adullam
Kerk is heerlijk koel - welkom!

Jong-Winstuitverlies-BBQ
> als kanker jou stil zet <
(H)erkenning & samenzijn!
Zaterdag 5 september a.s.
Geef je snel op:
www.Winstuitverlies.nl

Feminine Herbal Complex (NeoLife) - Kruidentablet voor de vrouw: balanceert de hormonen, bij ongemakken rondom menstruatie/overgang, verlicht zwaarmoedigheid en somberheid. Aug-aanb. Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl
Kortingscode: Fem10

D.v. heel augustus **3e tweedehands boek gratis***, in de winkel en online. Wesselseweg 178-1, Kootwijkerbroek.
www.deboekenkamer.nl

Welkom in onze **B & B De Brinkhoek in Barneveld.**
Voor boekingen belt u 06-81859161 of reserveert u op www.BedandBreakfast.nl

Nieuwerkerk Zeeland
www.campingdevierwindstreken.nl
Tel. 06 250 500 61

Nazomeren in onze chalets bij Ommen?
Zie www.reggedalvakantie.nl

 Vast in een Pornoverslaving?
Mediorah helpt je weer grip te krijgen!
zet de eerste stap naar herstel en neem contact op.
www.mediorah.nl
100 % online behandeltraject mogelijk

 de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?
☎ (0222) 31 89 06
U kunt ons appen of bellen
www.deverrassing.nl

 HARKES
Begravenissen

harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

 BROUWER
PSYCHOLOGEN

Evidence based werken, zonder je blind te staren op protocollen! Omdat wij geloven in de uniciteit van ieder mens en in persoonlijke benadering.

Brouwer Psychologen zoekt:

Psychologen

Ridderkerk, 2 - 3 dagen per week
Barneveld/Apeldoorn, 2 - 4 dagen per week

Kijk op: www.brouwerpsychologen/werken-bij-brouwer of bel naar: **0180 - 426955**

Locaties: Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn Telefoon: 0180-426955
E-mail: info@brouwerpsychologen.nl Website: www.brouwerpsychologen.nl

 JOH.DEHEER
toetsen en meer. sinds 1898

Uw orgel en piano specialist
www.johdeheer.nl
Leeghwaterstraat 46/47 · 3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611 · email: info@johdeheer.nl

Stichting Het Venster te Nunspeet zoekt een mensgerichte directeur met visie en daadkracht.

Het Venster verzorgt sinds 1979 welzijnswerk op Bijbelse grondslag in de gemeente Nunspeet.

Er wordt gewerkt vanuit de breed gedragen waarden: naastenliefde, veiligheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid en zichtbaarheid; samengevat in onze missie 'God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf'.

In het onlangs volledig gerenoveerde en uitgebreide dienstencentrum worden allerlei diensten aangeboden en activiteiten georganiseerd. Naast het Mantelzorgcentrum zijn de andere diensten ondergebracht in de clusters Jeugd- en jongerenwerk, Activiteitenbegeleiding en Welzijnswerk (w.o. de ouderenzorg). Het dienstencentrum biedt ook plaats aan burgerinitiatieven, diverse groepen en externe organisaties. Het Venster heeft ruim 400 vrijwilligers en 14 betaalde krachten (o.a. maatschappelijk werkers en een activiteitenbegeleider).

Nieuwsgierig geworden?
Kijk dan op www.hetvenster-nunspeet.nl voor het volledige
profiel en verdere informatie over onze vacature!

Elburgerweg 15
8071 TA Nunspeet
(0341) 25 72 42
www.hetvenster-nunspeet.nl
info@hetvenster-nunspeet.nl

Teamleider Zorg en Ontwikkeling

Wil jij impact maken op de zorg én beleid vertalen naar de praktijk?

Als meewerkend teamleider Zorg en Ontwikkeling werk je mee binnen het team als adviseur. Hierbij ligt jouw focus op het ontwikkelen en uitvoeren van zorgbeleid en projecten. Daarnaast geef je leiding aan het team zorgbeleid, zorgconsulenten en cliëntadministratie.

- **Locatie:** Barneveld, Centraal Bureau
- **Aantal uur:** 32 uur per week

goed dat
je er bent

Meer informatie? Neem contact op
met Corné via 06 26 12 22 38 of kijk
op www.adullam.nu/vacatures.

Adullam
leren | wonen | werken

BESCHERM JEZELF, EN UW KIND!

GEEN TOEGANG
TOT INTERNET

WHATSAPP
MOGELIJK

KEUS UIT
CIRCA 200
NUTTIGE APPS

info@safesmartphone.nl
0631306933
Telefonisch bereikbaar:
ma & wo 19:30-21:00 uur

AANGEPAST
BESTURINGSSYSTEEM
Omzeilen niet mogelijk

GEEN
SOCIALE
MEDIA

EEN VEILIGE TELEFOON,
VOOR JONG & OUD.
safesmartphone.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
0318 - 526641
06 - 46376232

www.phvanderleer.nl

De Dijk 30 | Achterberg (Rhenen)

Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

**Bureau
Mark.**

Mark Verweij
Psychosociaal therapeut

mark@bureauamark.nl
+31 (0)6 53 29 69 57
bureauamark.nl

Winstuifverlies-Lunch
>Troost vinden bij kanker<
(H)erkenning & samenzijn!
Dinsdag 8/9: IJsselmuiden
Voor info & aanmelden:
www.Winstuifverlies.nl

W

Vacature

Interieur verkoop specialist

24-32 uur

Barneveld

Parttime

Bel, mail of app Evert: 06 - 13607863 • info@vanwolfswinkelwonen.nl

Ontdek wat Helpende Handen voor jou kan betekenen

Helpende Handen organiseert twee regionale informatieavonden. Kom naar een inspirerende avond vol ontmoeting, praktische handvatten en verdieping. Maak kennis met het werk van Helpende Handen, luister naar een persoonlijk ervaringsverhaal en kies een workshop die bij je past.

Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor iedereen die wil ontdekken wat Helpende Handen kan betekenen. Natuurlijk zijn ook leden en vrijwilligers van harte welkom. Ken je iemand voor wie deze avond waardevol kan zijn? Nodig hem of haar uit. **Iedereen is van harte welkom!**

Met inspirerende ervaringsverhalen van:

Barneveld: Wilfred Nederlof, vader van een zoon met het syndroom van Down.

Goes: Marleen Koppejan en Corinne Zandee, moeders van een zoon met een (ernstig) meervoudige beperking.

**dinsdagavond
22 september 2026**
De Schoutenhoeve,
Barneveld
[helpendehanden.nl/
22september](http://helpendehanden.nl/22september)

**dinsdagavond
29 september 2026**
Calvijn College Klein
Frankrijk, Goes
[helpendehanden.nl/
29september](http://helpendehanden.nl/29september)

Interesse? Voor meer informatie: www.helpendehanden.nl

WERKEN BIJ DE SCHUTSE

Waar richting is, groeit vertrouwen

Ontdek jouw plek op

werkenbijdeschutse.nl

De Schutse

Blijvend in ontwikkeling

*Laat
je hart
spreken*

Vacature

Systeemcoach Triple-C

Bouw jij mee aan een gewoon en betekenisvol leven voor onze cliënten?

Wij zoeken een **Systeemcoach Triple-C** voor de ouderen- en gehandicaptenzorg. Je helpt medewerkers, teams en leidinggevenden om Triple-C zichtbaar te maken in de dagelijkse praktijk.

Vind jouw plek bij Sirjon

sirjon.nl/systeemcoach-triple-c/

de Saambinder

BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman, ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten, meditaties en voor vragen die bestemd zijn voor de redactie:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalings abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

Regelmatig denk ik: hoe hebben ze elkaar kunnen verstaan? In het Oude Testament bijvoorbeeld Jakob en de Farao, en in het Nieuwe Testament: Filippus en de Moorman.

SPRAAK- VERWARRING

SPRAAKVERWARRING

Na de spraakverwarring bij de toren van Babel in het land Sinear zijn de mensen verstrooid over de hele aarde. Kanttekening 19 bij

Genesis 11 zegt zo trefkend: 'Wat zij meenden te voorkomen, is hun door Gods rechtvaardig oordeel overkomen'. De vraagsteller legt er de vinger bij dat we toch regelmatig lezen van mensen die een andere taal gesproken zullen hebben en elkaar ontmoeten. Hoe hebben ze elkaar verstaan?

De twee genoemde voorbeelden zijn met andere ontmoetingen uit te breiden. Abram kwam uit Ur der Chaldeeën, maar kon blijkbaar gesprekken voeren met de Farao van Egypte. De twee Israëlitische verspieters konden in Jericho met de Kanaänitische Rachab afspraken maken. En de profeet Elisa en zijn knecht spraken met Naäman uit Syrië.

De Bijbel besteedt in deze geschiedenissen niet of nauwelijks aandacht aan het verschil in taal. Dit moet ons echter niet bevreemden. Meestal is het van geen enkel belang

voor de boodschap of de lijn van de vertelling. Toch zijn er wel kleine aanwijzingen en aannemelijke verklaringen te geven. In de geschiedenis van Jozef ontdekken we een van de oplossingen voor dit probleem. We lezen in Genesis 42 van een taalman (een tolk).

Diezelfde tolk zal Jakob wel hebben bijgestaan, als tenminste Jozef niet zelf tussen de machtige heerser en zijn oude vader heeft gestaan. Vanuit 2 Koningen 18 leren we dat men in politieke kringen 'vreemde' talen leerde. Eljakim vraagt aan Rabsaké om Syrisch te spreken, zodat het volk op de stadsmuur het niet zou kunnen volgen. Zelf kent Eljakim die taal blijkbaar wel. De Syriër Rabsaké spreekt echter met opzet in het Hebreeuws om het volk op te hitsen. Hieruit blijkt dat men ook in die tijd vreemde talen kende, in elk geval in de 'hogere' kringen.

Ook bij de voorname Moorman, de kamerling en machtig heer van (de) Candacé, de koningin der Moren, moeten we grote talenkennis veronderstellen. In Jeruzalem heeft hij een boekrol gekocht. Een verklaarder schrijft: 'Een van de - ons thans bekende - zesenzestig Bijbelboeken, en nog wel de grootste, ja 'de evangelische Jesaja' (naar de bekende aanduiding van

ds. A. Hellenbroek) werd door aankoop zijn eigendom'. Met het oog op zijn 'Israël-reis' had deze Moorman vermoedelijk de Hebreeuwse taal geleerd. Hij las immers in zijn boekrol. Wat een vreugde moet het hart van Filippus vervuld hebben toen hij het rijke 53e hoofdstuk van het profetenboek Jesaja mocht horen voorlezen in de hem bekende taal.

SPRAAKHERKENNING

Nogmaals, het is best opmerkelijk dat er verder in de Bijbel geen sprake lijkt te zijn van een taalbarrière. Alleen in Handelingen 2 komt het nadrukkelijk terug. Op de dag van het pinksterfeest werden de apostelen vervuld met de Heilige Geest 'en begonnen te spreken met andere talen zoals de Geest hun gaf uit te spreken'. En vol verwondering blijkt er dan 'spraakherkenning' te zijn: 'hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn'?

Straks voor de troon van God en van het Lam, daar waar de zeven Geesten voor de troon staan, zullen ze staan: de gekochten met bloed uit alle geslachten en tongen en talen. Daar zal de spraakverwarring weer zijn opgeheven en zal er eeuwig (spraak)herkenning zijn vanuit de Borg en Zaligmaker van zondaren.

*We lezen in
Genesis 42 van
een taalman.*

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**